

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Komořany, okres Vyškov

Komořany 125, 683 01 Rousínov

Identifikátor školy: 600 125 599

Termín konání orientační inspekce: 7. – 8. leden 2003

Čj.:	122-07/03 5099
Signatura:	ol5bw105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Komořany, okres Vyškov je neúplná škola, jejímž zřizovatelem je Obec Komořany, Komořany 53, 683 01 Rousínov. Na základě předloženého posledního rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 14 738/02-21 ze dne 16. 4. 2002 škola sdružuje školu s kapacitou 60 žáků a školní družinu s kapacitou 30 žáků, do 31. 12. 2002 byla organizační složkou obce. Na základě zřizovací listiny č.j.:178/2002 ze dne 10. 12. 2002 je příspěvkovou organizací. (nové rozhodnutí o zařazení do sítě škol však škola v době konání inspekce neměla k dispozici). Ve školním roce 2002/2003 je škola organizována jako dvoutřídní, navštěvují ji žáci z Komořan (24) a Podbřežic (5). V první třídě jsou společně vyučováni žáci prvního (10) a druhého (3) ročníku, ve druhé třídě se společně učí žáci třetího (10) a čtvrtého (6) ročníku. Vzdělávání probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, č.j.: 16 847/96-2. Školní družina je organizována v odpoledních hodinách ve dvou odděleních. Stravování zajišťuje místní mateřská škola, kam žáci na oběd docházejí.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a hospitovaným předmětům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém a anglickém jazyce, matematice, prvouce a vlastivědě.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální podmínky byly sledovány a hodnoceny vzhledem k předmětu inspekce, tzn. vzhledem k pedagogům, u nichž byla realizována hospitace.

Ve škole pracují celkem čtyři pedagogické pracovnice: ředitelka, učitelka a dvě vychovatelky. Složení pedagogického sboru vzhledem k požadované pedagogické a odborné způsobilosti na učitele tohoto typu školy je velmi dobré, obě třídní učitelky mají potřebné vzdělání. Jedna z vychovatelek působí ve škole na poloviční úvazek jako učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti, vyučuje sedm hodin v I. třídě a čtyři hodiny ve II. třídě. Pedagogický sbor je stabilizovaný již několik let, všechny učitelky do školy dojíždějí.

V malém kolektivu pedagogických pracovníků upřednostňuje ředitelka vzájemnou spolupráci a výměnu zkušeností při každodenním osobním kontaktu. Patřičná pozornost je věnována metodické pomoci nekvalifikované učitelce (realizace vzájemných hospitací, účast na metodických seminářích a vzdělávacím kurzu anglického jazyka). Úroveň odborného a pedagogického vedení učitelek je velmi dobrá, vychází z podmínek a potřeb malotřídní školy stejně tak jako kontrolní činnost ředitelky, která probíhá průběžně, v odpovídajícím rozsahu. Je plánovaná, zaměřená především na průběh výchovně vzdělávacího procesu. Výsledky hospitací jsou projednávány.

Ředitelka školy podporuje a v rámci daných možností umožňuje další vzdělávání učitelek, které využívají vhodných nabídek a vzdělávají se prostřednictvím odborných a

metodických kurzů či seminářů (kurz anglického jazyka, kurz počítačové gramotnosti, protidrogové prevence, školení k právní subjektivitě aj.). Účast na vzdělávacích akcích vychází nejen z potřeb školy a odbornosti učitelek, ale také z jejich zájmu a iniciativy.

Zavedená organizace výchovně vzdělávacího procesu a provozu školy vytváří velmi dobré podmínky pro realizaci vzdělávacího programu i pro mimoškolní činnost. Řídí se stanovenými pravidly, která jsou jasně vymezena v řádu školy, jež obsahuje také práva žáků, dále v režimu školy a v provozním řádu. Organizační řád škola zatím zpracován nemá. Jednoduchá organizační struktura vzhledem k velikosti školy a každodenní kontakt s vyučujícími umožňuje oboustrannou komunikaci, rychlý přenos informací a v případě nastalých problémů jejich operativní řešení. Potřebné informace získávají zaměstnanci na pravidelných pedagogických radách, provozních poradách a operativních schůzkách. Rodiče mohou být o práci školy a výsledcích vzdělávání a výchovy svých dětí informováni denně při své individuální návštěvě, na pravidelných třídních schůzkách, v době konzultačních dnů nebo písemnou formou prostřednictvím žákovských knížek a deníků. Zdrojem informací může být pro rodiče také kvalitně zpracovaná výroční zpráva. Pro příznivý rozvoj školy považuje ředitelka spolupráci s místní mateřskou školou (konzultace učitelek, společné akce pro děti) i se zřizovatelem.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně-technických podmínek se vztahuje k celé škole.

V letošním školním roce na podzim prodělala školní budova rozsáhlejší nutnou rekonstrukci (zpevnění obvodového zdiva). V přízemí školy se nachází ředitelna, I. třída a sociální zařízení, v prvním patře je umístěna II. třída, učebna pro školní družinu a kabinet. Vzhledem k počtu žáků přítomných ve třídách (13, 16) jsou prostorové podmínky pro výuku (velké, světlé třídy) vynikající. Funkční vybavení moderním školním nábytkem, využití trvalé názornosti pro jednotlivé předměty, z estetického hlediska velmi pěkné a podnětné učební prostředí jsou pro žáky nezanedbatelným motivujícím prvkem k učení. Z hlediska funkčních, estetických a psychohygienických podmínek zde mají žáci i učitelky vytvořeno velmi pěkné a příjemné pracovní prostředí. Žáci mají k dispozici školní hřiště v blízkosti školy, v zimním období využívají tělocvičnu v obci.

Vybavení učebnicemi, učebními pomůckami, pomocnými pracovními materiály je velmi dobré. Žáci používají schválené učebnice, při jejich výběru se snaží učitelky vycházet z požadavků vzdělávacího programu. K doplnění a prohloubení učiva, k dalšímu vzdělávání slouží žákům a učitelům publikace z žákovské a učitelské knihovny. Účelné umístění audiovizuální techniky v každé třídě umožňuje její efektivní využívání. V rámci projektu „Internet do škol“ obdržela škola čtyři počítače včetně tiskárny. Tři z nich jsou umístěny v učebně školní družiny, kterou mohou v případě potřeby střídavě využívat obě třídy, jeden je v ředitelně, ke své práci ho využívá ředitelka. Ve výuce nebyly počítače zatím využívány z důvodu nedostatku výukových programů vhodných pro věkovou kategorii docházejících žáků (počítače využívají děti při pobytu ve školní družině).

Využívání materiálních zdrojů ředitelka průběžně sleduje v rámci kontrolní činnosti. V závislosti na finančních možnostech se škola snaží doplňovat ucelenou řadu učebnic od jednoho nakladatele pro všechny ročníky a rozšiřovat fond učebních pomůcek o nové modernější didaktické pomůcky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání vykazují celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Realizovaný vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka je realizována v souladu s učebním plánem a učebními osnovami vyučovaného vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob provádění kontroly plnění učebních plánů a osnov je funkční a účinný.

Z důvodu zabezpečení provozu školy v obci pro děti mladšího školního věku převážně místních (v letošním školním roce 82,75% z celkového počtu docházejících dětí) a z nezanedbatelných ekonomických důvodů (nízké počty žáků v jednotlivých ročnících) došlo již před několika lety ke spojení dvou ročníků do jedné třídy. I když se v příštích letech počet dětí mírně zvýší, současná organizace školy zůstane zřejmě zachována.

Základní škola úzce spolupracuje se spádovou základní školou. Obě školy vyučují podle stejného vzdělávacího programu, návaznost ve výuce cizího jazyka je rovněž zajištěna, na obou školách je vyučován anglický jazyk. Ředitelka školy využívá vzájemné kontakty s ředitelem i učiteli spádové školy (konzultace rozsahu učiva, zajištění společných exkurzí pro žáky v rámci výuky, informace o prospěchu žáků). Začlenění žáků do nového školního kolektivu bez výrazných adaptačních potíží a výkyvů v prospěchu žáků svědčí o účelnosti této spolupráce.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni základní školy (český jazyk, anglický jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda)

Pedagogická a odborná způsobilost obou učitelek pozitivně ovlivňovala kvalitu sledované výuky. I když vyučující vychovatelka nemá požadovanou kvalifikaci, tato skutečnost kvalitu hospitované výuky výrazně nesnižovala. Získané zkušenosti během dlouholeté pedagogické praxe na tomto typu školy a soustavné vzdělávání především v oblasti metodické se pozitivně promítají v její pedagogické činnosti.

V úvodu hospitovaných hodin využívaly učitelky ve většině případech jako vstupní motivaci sdělení o náplni a průběhu hodiny. Patřičnou pozornost pro školní práci získávaly učitelky cíleně volenou průběžnou motivací (motivační rozhovor, pohádka, říkanky, hra, písňe s pohybem, využití mezipředmětových vztahů a praktických zkušeností žáků), dále pestrou skladbou pracovních činností a soustavnou kontrolou práce žáků. Častějším střídáním činností ve většině hodin (činnosti v lavicích i na koberci) se snažily předcházet stereotypnímu stylu práce. Učitelky dokázaly žáky aktivizovat, ti se pak věnovali zadaným pracovním činnostem, při kterých vykazovali převážně velmi dobré výsledky. Při zadávání úkolů učitelky respektovaly zásadu přiměřenosti, v případě potřeby poskytovaly žákům individuální pomoc, pochvalou oceňovaly jejich snahu. Znalosti a dovednosti žáků prověřovaly učitelky společně

ústním opakováním a následným procvičováním učiva, čímž zároveň získaly zpětnou vazbu o míře osvojení učiva. Společnou kontrolou vypracovaného úkolu a případnou opravou chyb získávali žáci okamžitý přehled o své úspěšnosti. Hodnocení výkonu některých žáků (např. ve čtení) bylo ze strany vyučující velmi tolerantní. Shrnutí probraného učiva, celkovému zhodnocení výkonu žáků v závěru hodin věnovaly učitelky menší pozornost.

Výuka sledovaných předmětů probíhala v souladu s učebními osnovami realizovaného vzdělávacího programu, k čemuž přispívá zpracovávání tematických plánů učiva pro jednotlivé předměty a pečlivá bezprostřední příprava učitelek na výuku. Vyučovací hodiny byly po stránce organizační (rozvržení činností pro jednotlivá oddělení) a materiální (příprava pomůcek, písemná příprava na tabuli, využití audiovizuální techniky) většinou velmi dobře připraveny a metodicky promyšleny, což vedlo ke splnění vytčených vzdělávacích cílů.

Organizace sledované výuky odpovídala specifikům tohoto typu školy. Ve většině hodin se vyváženě střídala přímá a samostatná práce se žáky jednoho oddělení (tvořeném žáky daného ročníku). Podle charakteru učiva byly vhodně začleňovány také společné činnosti žáků obou ročníků. Vlastní organizace výuky, volba forem a metod práce byla rozdílná v závislosti na invenci a kreativitě vyučujících. Promyšlená organizace i zvolené metodické postupy vedly ve většině sledovaných vyučovacích hodin k účelnému využití vyučovacího času a k aktivnímu zapojení žáků do výuky. Množství a výběr informací akceptoval možnosti žáků i náročnost probíraného učiva. V průběhu vyučování kladly učitelky důraz na zvládnutí probíraného učiva, jeho procvičení a upevňování. Použité metody a formy práce byly ve vztahu ke stanoveným vzdělávacím cílům převážně efektivní. Při řešení zadaných úkolů dokázali žáci pracovat samostatně, na základě pokynu vyučující si uměli sami vyhledat informace. Při plnění úkolů si v případě potřeby vzájemně pomáhali, což svědčí o tom, že jsou na způsob organizace výuky zvyklí a nečiní jim takové problémy, jež by nebyli schopni sami nebo s pomocí učitelky zvládnout.

Komunikace a interakce se odvíjela od zvolené organizace výuky. Převažovala vzájemná komunikace mezi učitelkou a žáky. Pro vlastní vyjádření měli žáci dán dostatečný prostor. Pracovní činnosti žáků, které by umožňovaly jejich vzájemnou komunikaci byly zařazeny ojediněle. Hodina cizího jazyka byla vedena v angličtině, pro upřesnění a pochopení nového gramatického učiva využila učitelka jazyka mateřského. K poslechu a procvičení komunikativních dovedností v angličtině bylo využito magnetofonové nahrávky. V závislosti na svých schopnostech a rozsahu osvojené slovní zásoby prokazovali žáci dobré komunikativní dovednosti.

Prostory určené k výuce splňují nároky na psychohygienu vzdělávacího prostředí. V průběhu vyučování učitelky respektovaly psychohygienické zásady, bezprostředně reagovaly na potřeby žáků. Střídáním forem práce a zapojováním žáků do činností, které měly relaxační charakter, minimalizovaly případnou únavu žáků v průběhu výuky.

Kvalitu vzdělávání pozitivně ovlivňuje také velmi dobré zabezpečení výuky po stránce materiální. Vedle klasických učebních pomůcek jako jsou učebnice, pracovní sešity a pracovní listy, byly vhodně a účelně využívány didaktické pomůcky (kartičky s příklady, s čísly, se slovy, písmenková abeceda, číselné osy, obrázky ke slovní zásobě, mapy, knihy aj.) i didaktická technika (televize, video, magnetofon), což přispívalo ke zvýšení efektivity vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově na velmi dobré úrovni

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Zjišťováním výsledků vzdělávání se škola průběžně zabývá, k tomuto účelu využívá běžných evaluačních nástrojů (čtvrtletní písemné práce, prověrky, diktáty). Výsledky písemných prací ředitelka průběžně sleduje a projednává s učitelkami. Při zjištění nedostatků ukládá potřebná opatření, za jejichž splnění jsou odpovědny vyučující učitelky. Následnou kontrolou získává přehled o účinnosti uložených opatření. Výsledkům vzdělávání a výchovy je věnována patřičná pozornost také na jednáních pedagogické rady, kde je pečlivě sledován prospěch žáků a jsou vyhodnocovány dosažené výsledky vzdělávání v každé třídě.

Ve vyučovacích hodinách byli žáci cíleně vedeni k osvojování učiva ve vzájemných souvislostech, k dovednosti samostatně pracovat a aplikovat získané vědomosti při řešení zadaných úkolů, při tom samostatně využívat učebnice, vyhledávat informace a zpracovávat je, samostatně pracovat s jednoduchými učebními pomůckami. V cizím jazyce byl kladen důraz na rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Vhodnou motivací a organizací výuky získávaly učitelky zájem žáků o školní práci. Poznávací složce ve vzdělávání je věnována prioritní pozornost. V rámci plnění hodnotových cílů se škola zaměřuje především na to, aby žáci získávali orientaci v základních mravních hodnotách, osvojovali si základní pravidla mezilidského soužití (sebekázeň, kamarádství, respektování ostatních, pravidla komunikace) a hlavní zásady zdravého životního stylu. Menší pozornost je věnována získávání dovedností v oblasti hodnocení (vzájemné hodnocení, sebehodnocení žáků). Uplatňováním individuálního přístupu učitelek k žákům v průběhu výuky byl rovněž patrný zřetel k jejich individuálním předpokladům, možnostem a potřebám.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola organizuje pro své žáky zájmovou činnost formou zájmových kroužků (šachový, počítačový, anglického jazyka), besedy s veřejnými činiteli, exkurze, výlety, kulturní představení, čímž podporuje účelné využívání volného času dětí a rozšiřuje jejich kulturní rozhled. Žáci reprezentují školu na soutěžích (výtvarných, zájmových, sportovních) vypisovaných různými subjekty. Účastní se různých projektů se zdravotní a ekologickou tematikou. Organizováním vlastních kulturních vystoupení na veřejnosti prezentuje škola jednak výsledky své práce a přispívá také k vytváření pocitu sounáležitosti žáků s obcí.

Škola spolupracuje s místním oddílem turistiky v Komořanech (společné výlety, kulturní akce a soutěže pro děti), tuto spolupráci hodnotí ředitelka jako velmi přínosnou. Ve spolupráci z Centrem primární prevence jsou pro děti organizovány besedy týkající se protidrogové problematiky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm a, b, c, d, e, g, h, k, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Plán práce školní rok 2002/2003
3. Časově tematické plány hospitovaných předmětů
4. Výroční zpráva ZŠ Komořany za školní rok 2001/2002

5. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2002
6. Provozní řád školy ze dne 1. 9. 2001
7. Režim školy ze dne 1. 9. 2001
8. Kniha inspekci
9. Inspekční zpráva č.j.: 0-12-05/9798-K-08 ze dne 11. 12. 1997
10. Žádost o změnu zařazení školy do sítě s účinností od 1. 1. 2003 ze dne 6. 1. 2003
11. Učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola

ZÁVĚR

Vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu jsou ve škole vytvořeny pro výuku velmi dobré personální podmínky. Odbornost, získané zkušenosti z pedagogické praxe na malotřídní škole a také systém vedení pedagogických zaměstnanců se pozitivně promítají do kvality výuky.

Pro vyučování má škola odpovídající prostorové a materiální podmínky, které umožňují realizovat zvolený vzdělávací program. Obnova, modernizace a doplňování nových učebních pomůcek jsou závislé na finančních možnostech školy.

Průběh a výsledky vzdělávání směřují k naplňování učebních osnov vzdělávacího programu a v něm deklarovaných vzdělávacích a výchovných cílů. Pedagogická činnost učitelů nesměřuje pouze k osvojování vědomostí a dovedností žáků, ale snaží se o všestranný rozvoj osobnosti žáků, vytváření pozitivních hodnotových orientací, postojů a motivů jednání dětí. Organizace výuky a zavedený styl práce ve vyučování vychází z charakteru výuky na malotřídní škole. V rámci vzdělávacího programu škola realizuje aktivity, které vhodně doplňují výchovně vzdělávací činnost, rozvíjí a podporují kulturní a sociální návyky dětí.

Na základě poslední inspekční zprávy lze konstatovat, že v pětiletém období došlo ke stabilizaci pedagogického sboru, zlepšení materiálních podmínek, vybavení školy počítačovou technikou. Velmi dobrá výchovně vzdělávací činnost školy má na základě předchozích i současných zjištění trvalý charakter, což je dobrým předpokladem pro její další působení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	D. Pytelová, v. r.

V Brně dne 15. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. 1. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Soňa Tymonková	S. Tymonková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	3. 2. 2003	84/03
Zřizovatel	3. 2. 2003	85/03
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány